

אם בישראל

דברי חיזוק לאם היהודייה

צניעות והסתרה

מעלת הצניעות

"הצניעות מורה על הברכה... דברים אשר הם עליונים במעלה הם פנימיים, והם ראויים לברכה מצד אשר הם פנימיים נסתרים. וכבר התבאר זה כי הצניעות וההסתר מורה על עילוי מעלה, וכל ברכה בהסתר ובצניעות, והפך זה הגלוי מורה על שפלות וחסרון ואין ברכה בו, כמו שאמרו: 'אין ברכה אלא בדבר הסמוי מן העין'."

(גבורות ד' למהר"ל, פרק כ)

"שרה... אמרו המלאכים עליה 'איה שרה אשתך', להורות על מעלתה שהיא הייתה צנועה, ובשביל כך הייתה ראויה לבן שעל ידו כל העולם מתברך."

(גבורות ד' למהר"ל, פרק כ)

"ואת צנועים חכמה, כי מי שהוא בצניעות נמשך אחריו החכמה, כי החכמה ראוי לה הצניעות."

(נתיבות עולם למהר"ל, נתיב הצניעות, פרק א)

משלי חכמים

"למה דומה האישה הצנועה - לחדר נעול. פירוש, כמו שהחדר הנעול הוא לפני ולפנים מכל הבתים ואין כולם נכנסים לו, כך האישה הצנועה היא יושבת בירכתי ביתה ואין הכל רואין אותה, וכן הכתוב אומר: 'גן נעול אחותי כלה'... ומה החדר הנעול אין הכל יודעין מה שיש בו, כך האישה הצנועה אין בני אדם יכולים לספר עליה דבר גנות וכיעור, אלא סוף כל הדברים יכולים לספר עליה שהיא צנועה. ומה החדר הנעול אין מצניעים בו אלא חפצים היקרים כמו הכסף והזהב ומיני תכשיטין ובגדים נאים ויקרים, כך האישה הצנועה היא בעלת מידות יקרות ונאות וכל בני אדם חושבין אותה כלי יקר..."

(ספר המשלים לר"י גיקטיליא)

דבר המערכת

מהותה המרכזית של האישה היהודייה היא צניעותה. מעלה זו נטבעה בה כבר בעת יצירתה, בעת שבה אמר הקב"ה על כל איבר ואיבר שברא בה "היי צנועה", ובכך חקק בה את תכונת הצניעות וההסתרה כחותם בל יימחה. מהות זו של צניעות והסתרה מתבטאת בין השאר גם בלבוש, אך אין זה העיקר שבה: אישה צנועה היא אישה מוסתרת, הבוחלת בפרסום ובגדולה, והמעדיפה לעשות את כל מעשיה בסתר ובצנעה, מבלי שאיש יידע על כך בלעדי בורא העולם הצופה ורואה גם את ליבות בני האדם. צניעות הלבוש היא ענף מענפי הצניעות, והיא תוצאה ישירה של אישיות מוסתרת וצנועה: אישה המשתבחת במעלה זו, לא תוכל ללבוש בגדים צעקניים, רועשים וזולים, וגם הלבוש המהודר והמפואר אינו הולם אותה. בדורנו זה, דור החיצוניות, הפרסום והתהודה, דומה כי העבודה העיקרית המוטלת עלינו היא דווקא עבודת הצניעות: למצוא את הסיפוק במעשים גם אם איש אינו יודע על אודותיהם, ולהסתיר את המהות ואת האישיות כולה הרחק מעין רואים, כיסוי בתוך כיסוי. הבה ונתחזק בנקודה חשובה ועיקרית זו: לנגד החיצוניות המקיפה אותנו והמסמאת את עינינו, נתחזק במעשים פנימיים, נסתרים ואיכותיים; לנוכח הפרסום הניתן לכל מעשה טוב בחוצות קריה, נרבה דווקא במצוות ובמעשים בירכתי הבית, שכל מהותם צנועה ונחבאת אל הכלים, ויהי רצון שבזה נזכה לקרב את ליבנו לאבינו שבשמים, ולקרב את הגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן!

מפי ספרים וסופרים

"הכל רצין למעמד של גדולה, ואין הכול שואפין להיות מוצנעים ונחבאים, וכל מי שלא זכה לגדולה, נפשו עגומה עליו. רק בני עלייה והמה מועטים, אתה מוצא אותם שבורחים מן הגדולה ושמהים בצניעותם, מפני שבני עלייה הם. אפילו יהיו פועלים כל מפעל טוב שהנאה יוצאת ממנו לכל באי העולם, אינם מחזיקים טובה לעצמם, ואינם מפרסמים פעולתם, אלא מכסים אותה, או את שם פועלה, כדי שיהיה שם אחר נקרא עליה ולא שמם. מעמד נאצל ומכובד כזה, הוא מעמדה של האישה, אשר בראה ד' כרצונו, וטבע את הצניעות העליונה בטבע נפשה. כל ראשית - ממנה, כל יסוד - עליה הושתת, כל ענף טוב - משורשה יונק, והיא עצמה בצל עומדת, ונותנת את הגדולה לזולתה."

"האיש - פשטו של העולם, האישה - סודו; האיש כובש, והאישה נותנת לו כוח לעשות חיל; האיש - משול לגזע האילן, והאישה - משולה למעיין לא אכזב שמתחתיו, הנותן חיים לאילן. האיש מפעלו רחב, נראה חובק זרועות עולם ומעשי ידיו גלויים לכל, וזהו יתרונו על האישה; והאישה מפעלה קיים ורושמה לעד, וזהו יתרונה על האיש... שרישומה של האם קיים בבניה לעד, ורישומו של האיש אפשר שיהיה נמחק מזרעו..."

(הרב א. כי טוב / איש וביתו)